

INTERNET FIESTA 2019 ZÁRÓKONFERENCIA

Az immár két évtizedes múltta visszatekintő Internet Fiesta zárókonferenciájának 2019. március 28-án a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár adott otthont.

Az idei Fiesta 660 településen zajló, a legkülönbözőbb rétegeket megszólító több mint 2000 programjáról a projekt honlapján tájékozódhatunk: <http://fiesta.kjmk.hu/Default.aspx>.

Dr. Fodor Péter, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár főigazgatójának köszöntője után első előadóként *dr. Bakonyi Péter* (Széchenyi-díjas vezető tanácsadó, Budapesti Műszaki Egyetem) *Az Internet Fiesta 20 éve. Visszatekintés és jövőkép* című előadásában a projekt kezdeteiről és hazai meghonosításáról beszélt. Az Európában 1999-ben, Magyarországon 2000-ben induló törekvés (Fiesta) céljai az első tíz évben a következők voltak: internet-hozzáférés mindenki számára, az internet használatának népszerűsítése, az európai kultúra digitalizálása. A legfőbb jellemzője az évtizednek, hogy az internet felhasználók száma folyamatosan és rohamosan nőtt. 2010 és 2020 közötti években a mobil és vezeték nélküli eszközök széles körű elterjedésének lehetünk tanúi. Napjaink feladata felhasználó-orientált szemlélettel az internet széles körű működtetése, felhasználásának tanítása.

A következő előadó, *Alföldi István* (Neumann János Számítógép-tudományi Társaság, ügyvezető igazgató) a *Neumann János Társaság, mint együttműködő partner* című előadását a szervezet jelmondataira és szlogenjeire építette. A tavaly 50 éves szervezet a három „igen” szellemében működik: igény, ismeret, infrastruktúra. *Igény*: felkelteni a széles körű érdeklődést az internet iránt; *ismeret*: informatikai hozzáférést és képességet mindenkinek; és az informatikai

eszközfejlődés (infrastruktúra) folyamatos tudatosítása és követése. A Neumann Társaság 1997-ben megfogalmazott jelmondata, egyben feladata: a múlt értékeit megőrizni, a jelenhez alkalmazkodni, a jövőt befolyásolni.

Ramháb Mária (IKSZ elnök) *A könyvtárak szerepe az Internet Fiesta két évtizedében* felszólalásában azt a kérdést tette föl, hogy miért a könyvtárak vállalták annak idején az Internet Fiesta meghonosítását Magyarországon? Azért, válaszolta meg a kérdést, mert a könyvtárosok innovatív gondolkodásúak, készek és tudnak változni, és mivel hálózatban működnek, képesek összefogni. Áttekintve az Internet Fiesta szlogenjeit, „hívószavait” 1999-től látható, hogy a Fiesta mindig aktuális, kurrens és innovatív volt. Az első tíz évben a könyvtárak felkeltették az érdeklődést az internet és az ilyen jellegű szolgáltatások iránt, megtanulták és meghonosították a virtuális kommunikációt. A második tíz évben, immár országos sajtóvisszhang mellett a könyvtárak szorosabbra fonták az együttműködést egymással; hagyományt teremtettek a digitális kultúra terjesztésében, a társadalom legszélesebb rétegeit megszólítva; a gyorsan változó informatikai eszközök segítségével és használatával megtanulták a korszerű internetes kommunikációt. A siker kulcsa a sok munka és a személyesség, a személyes kapcsolat volt, éppen ezért a jövő feladata, hogy ez utóbbi a robotika világában is megmaradjon.

Dr. Vámos Tibor (Széchenyi-díjas akadémikus) *Könyvtárosok az Információs óceánon* című nagyívű előadását azzal indította, hogy minden korban voltak olyanok, akik egy-egy újdonság felfedezése és elterjedése után a kultúra halálát hirdették. Az internet elterjedésével a könyv

halálát, a fotó megjelenésével a festészet halálát, a filmmel a színház halálát. Holott az igazság az, hogy ezek gazdagították az emberi kifejezési formákat, újabb és újabb lehetőséget és egy-egy új nyelvet teremtve a kultúra területén. Napjainkban a robotok megjelenésével és terjedésével attól félhetünk, hogy veszélyben a humánus, megszűnik az emberiség, megszakad az emberiség története. A gép, a gépek megjelenése és fejlődése, időről időre jelentős állomást jelentettek az emberi kultúra fejlődésében; gazdagítva az ember létét és életét. Napjainkban egy erősen technikai háttérű társadalom és világ épül. Nagy felelősség, hogy a legfőbb cél, a humánus és maga az ember ne károsodjon, hanem kiteljesedjen, növekedjen. A könyvtárosnak már régen nem a szerzeményezés és katalogizálás a feladata – mondta az akadémikus. A könyvtáros napjainkban többek között pszichológus és szociológus, aki tudja, kinek, mit, hogyan és miért kell a kezébe adnia. A könyvtáros nyelvész: a világnyelvek mellett a gépi nyelveket tárja fel, használja és tanítja. A könyvtáros jogász, aki eligazodik a másolás, a plágium, szerzői jog, szabad hozzáférés tengerében. Vagyis a könyvtáros révkalauz, aki segít eligazodni az információs óceánon.

Lengyelné dr. Molnár Tünde (Eszterházy Károly Egyetem, Média-informatika Tanszék egyetemi docense) *A könyvtárak kihívásai és lehetőségei a XXI. században* című előadásában áttekintette az ipari forradalmak jellemzőit. A negyedik ipari forradalom idején, napjainkban, nagyon gyorsan változik minden, így gyorsan is kell reagálni a változásokra. A most zajló ipari

forradalom legfőbb jellemzői a fentiek mellett a változékonyság (volatilitás), a demográfiai mutatók átrendeződése, a globalizáció, a big data, a digitális darwinizmus, a lakóhely és munkahely váltások, a tanítás-tanulás átalakulása. A 21. századi legfontosabb emberi kompetenciák: az információtechnológiai és pénzügyi ismeretek, a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a játékos és élethosszig tartó tanulás. A könyvtárral és könyvtárosokkal kapcsolatban az IFLA által megfogalmazott trendek mindezzel párhuzamosan: a könyvtár az online oktatás, a közösségi és folyamatos tanulás helye, ahol a könyvtáros új ismereteket hoz létre és oszt meg. A gyűjteményközpontú szemléletet napjainkban az ügyfél és élményközpontú szemléletnek kell felváltania, melyek a közösségi léthez és tanulási élményekhez kapcsolódnak.

Utolsó előadóként *Sugár Sára* (Abacusan Stúdió Oktatásszervező Nonprofit Kft.) *A robotok már a Könyvtárban vannak! Hogyan kerül a robot a könyvtárba?* címmel az Abacusan Stúdió tevékenységét mutatta be.

Délután az Internet Fiesta kiemelkedő eseményeiről hallhattunk tudósításokat. A szolnoki, a vásárosnaményi, a békési könyvtárak vezetői ismertették, és a FSZEK könyvtárosa mutatta be a helyi eseményeket. A Szabó Ervin Könyvtár munkatársa elmondta, hogy az alapvetően közkönyvtárakat megmozgató projekthéten idén két szakkönyvtár is szervezett programokat, az Országos Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár, valamint az Országos Idegennyelvű Könyvtár.

A zárókonferencián az egyes előa-

dások között és a nap végén Ramháb Mária, az IKSZ elnöke okleveleket és ajándékokat adott át azoknak az informatikus és könyvtáros szakembereknek, valamint könyvtáraknak, akik a mindenkor és mostani projekthétén kiemelkedően sokat tettek az Internet Fiesta sikeréért.

A zárszóban *Ramháb Mária* arról szólt, hogy jó élmény az, amikor külsősök meglátják és értékelik a könyvtárak és könyvtárosok jó munkáját. Szomorú, hogy olyanok is vannak, akik nem tudnak rólunk semmit. Folyamatos feladat, hogy

ezt a szélsőséges vélekedést közelítsük egymáshoz. Figyelmeztetett: csak a munkánkkal tudjuk megmutatni, hogy kik vagyunk, mit és hogyan teszünk. Csak a fáradozás hozhat jó eredményeket, olyan pozitív értékeléseket és véleményeket rólunk, amely megerősítésre mindannyiunknak és folyamatosan szükségünk van.

Ásványi Ilona

*Egyházi Könyvtárak Egyesülése
elnök*

KOMPETENCIÁK ÉS TRENDEK

MKE KONFERENCIA – 2019. ÁPRILIS 3. OSZK

Immár negyedik alkalommal szervezett a Könyvtárosi kompetenciák témában – idén *Kompetenciák és trendek* címmel – nemzetközi tudományos konferenciát az MKE 2019. április 3-án az OSZK-ban.

A szervezők, *Barátné Hajdu Ágnes* elnök és *Gerencsér Judit* főtitkár asszony különös figyelmessége volt, hogy a konferencia előadóit már előre megismerhettük az MKE honlapján: <https://mke.info.hu/>

Barátné Hajdu Ágnes MKE elnök asszony köszöntője után az első megszólaló *Giuseppe Vitiello*, az EBLIDA igazgatója, a tudásmenedzsment elismert nemzetközi szakértője volt. *Open access, open knowledge, open-minded libraries: the EBLIDA vision for libraries in Europe* (Nyílt hozzáférés, nyílt tudás, nyitott könyvtárak: az EBLIDA ajánlásai az európai könyvtárak számára) című előadása elején, Pascal „mi lett volna ha” gondolatát idézte. Azt vetette fel, hogy mi lett volna, ha a könyvtárak az internet megjelenésével egy időben azonnal vállalták volna a digitális tartalmak gyűjtését, őrzését és közzétételét a kiadók helyett, felidézve a kiadók kezdeményezte TULIP Projektet, az

Elsevier Electronic Subscriptions (EES) elődjét. Elmondta, hogy a könyvtárak csak napjainkban kezdenek ébredezni, és úgy látszik, még mindig nem dőlt el, hogy a digitális tartalmakkal kapcsolatos feladatokat a kiadók vagy a könyvtárak vállalják-e magukra. Ezután az EBLIDA új stratégiai tervének vázlatát ismertette. A terv figyelembe veszi azt, hogy szerte Európában milyen a könyvtárak megítélése politikai, jogi, társadalmi szempontból. A szervezet ajánlása a valóság elemzésén alapuló adminisztratív és operatív segítséget kíván nyújtani a könyvtárak számára. Azt is tartalmazza, hogy a nyílt hozzáférés a tudományos folyóiratokon kívül egyéb tudományos dokumentumokra és más műfajokra is ki kellene terjeszteni. Ehhez persze egyrészt új, egységes európai szerzői jogi jogszabályalkotás szükséges. Másrészt pedig tekintettel kell lenni a kor olyan kihívásaira és feladataira, olyanokra, mint az infokommunikációs kultúra, a minőségi oktatás, élethosszig tartó tanulás, mesterséges intelligenciák, a szegénység felszámolása, esélyteremtés, a fenntartható fejlődés, a környezettudatosság stb. E kihívások között kell felismerniük a könyvtáraknak a feladataikat és esélyeiket,